

**Anadolu'dan Deliorman'a
Deliorman'dan Anadolu'ya**

MACIRLAR

Mehmet Emin İNCELER

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademişyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-625-399-717-5	Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN
Kitap Adı Anadolu'dan Deliorman'a Deliorman'dan Anadolu'ya MACIRLAR	Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademişyen Dizgi Ünitesi
Editör Yasir İNCELER ORCID iD: 0009-0001-0115-6168	Yayıncı Sertifika No 47518
Yazar Mehmet Emin İNCELER ORCID iD: 0009-0000-1054-435X	Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık
	Bisac Code SOC000000
	DOI 10.37609/akya.2272

Kütüphane Kimlik Kartı
İnceler, Mehmet Emin.

Anadolu'dan Deliorman'a Deliorman'dan Anadolu'ya Macırlar / Mehmet Emin İnceler editör : Yasir İnceler.
Ankara : Akademişyen Yayınevi Kitabevi, 2024.
225 s. : resim, fotoğraf. ; 135x210 mm.
ISBN 9786253997175
1. Sosyal Bilimler.

GENEL DAĞITIM
Akademişyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademişyen.com

www.akademişyen.com

ÖNSÖZ

Küçüklüğümüzde uzun kış gecelerinde, büyük annelerimizden seferberlik günlerinin mihnet ve meşakkatlerini, çektikleri sıkıntıları, açlık ve yoklukları dinleyerek büyümüştük. Rumeli günlerini yaşayanlara yetişemedik. Ancak dinlediklerimiz oralarda doğan veya küçükken oralardan göç edenlerdendi. Hepsi rahmetli oldular. Yazdıklarım hatırımda kalanların bazıları ve araştırma ile ulaştıklarımıdır. Elbette bunlar ancak kırıntılardır. Olanlar bunlardan daha çok ve teferruatlı olaylardır. Akla ve hayale sığmayacak şeylerdir. Yerini, yurdunu, toprağını terk edip, canı kurtarma derdine düşmüşken Anadolu'ya gelip yerleşmek, yurt tutmak ayrı bir dert iken, hal-i hazırda Anadolu'da bulunanlarla uyum sağlama sürecinde çekilen sıkıntılar ayrıdır. Göller Bölgesi derken, bu yörenin bir kısmını anlattığımı fark ettim Anadolu'da muhacirin yerleşmediği yer bulunmadığını tespit ettim Rumeli'den Anadolu'ya gelenler 500 yıl boyunca peyderpey Anadolu'dan Rumeli'ye yerleşip, 5-10 yıl içinde tekrar Anadolu'ya dönenler ve bugün hala göçü devam eden muhacirlerdir. Sadece 1877-1890 yıllarında ki bizim atalarımızın göçtüğü yıllardır, bir milyondan fazla muhacir Anadolu'ya gelmiştir. Doğudan batıya, güneyden kuzeye her karış toprakta muhacir vardır. Sadece balkanlardan değil, Kafkaslardan da hicret edenler olmuştur. Araştırmalarım derinleştikçe, neden vefat edenlerle hayattalarken daha fazla konuşup bilgileri almadığımı pişmanlığının arttığını söylemeliyim Nihayetinde anne ve baba tarafından akraba köyleri ziyareti niyetiyle 2019 yılı ağustos ayında özel aracımınla Bulgaristan'a atalarımın köylerine kısa bir ziyaret yaptım. Bu ziyaretin detaylarını sosyal medyada yayınladım

- Önsöz

Denizli ili Bozkurt ilçesi civarındaki Hayrettin Köyü ve muhacir köyleri ve komşu köylerde yaşanan, anlatıldığında insanı hayrete düşüren veya duyulduğunda bu da olur muymuş dedirten bazı olaylar, deyişler, fıkra gibi ağızdan ağıza dolaşan sözler vardır. Kulağımıza gelen olaylardan bazıları not edilmiştir. Söz unutulur yazı kalır düşüncesiyle yazılanlar “BUNLAR YAŞANMIŞ” başlığıyla internet ortamında Facebook da değişik tarihlerde yayınlanmıştır. Bazı takipçilerimiz, tanıdık, yaran ve dostlarımız bunların kitaplaştırılmasının yararlı olacağını söylemişlerdir. Buradan hareketle yazı serimiz yeniden gözden geçirilerek topluca, tarihe not düşmek ve yaşanan olaylardan hareketle bazı örf, adet, gelenek ve kültürümüze dair anekdotlar, hatıralar da eklenerek tarihe ışık tutacağı düşünülerek, iddiasız olarak yayınlanması uygun görülmüştür. Araya salgın süreci ve bazı sağlık sorunlarım girdi. Bu vesile ile bazı bölümler kaleme alınırken duyularına danıştığım emekli öğretmen Tahir ÇELİK’e, Kadir PAZARCIK ve Bahri BAYRAK’a, eserin basım öncesi edisyon, tashih ve son okuma sürecindeki katkıları için oğlum Yasir İNCELER’e ve torunum Kerem Ensar İNCELER’e teşekkür ederim. Müstefid olunması duasıyla...

Mehmet Emin İNCELER

Şubat-2024 / Denizli

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
-------------	---

BÖLÜM 1

ANADOLU'DAN DELİORMAN'A DELİORMAN'DAN ANADOLU'YA

1. Deliorman Şamanköy'den Denizli Hayrettin'e Göç	13
1.1 Yerleşim Birimleri	15
1.2 Yarım Asır Sonra	19
1.3 İnceler Soyadı Nereden Geliyor?	20
1.4 Konya'dan Rumeli'ne Gelmiş "Evlad-ı Fatihan"ız	21
1.5 Vergi Muafiyeti	23
1.6 Hayrettinköy'e Geliş	24
1.7 Tunuslu Hayrettin Paşa Kimdir?	27
1.8 Tarih Bizi Çağırıyor	30
1.9 Tarih, O Genci Oraya Çağırdı!	32
2. Göller Yöresi Muhacir Köyleri	33
2.1 Bölgedeki Muhacir Köylerinin En Önemli Özellikleri	33
2.2 Bölgedeki Muhacir Köyleri (Mahalleler)	38
2.2.1 Denizli iline Bağlı Olan Muhacir Köyleri:	38
2.2.2 Afyonkarahisar iline bağlı Muhacir Köyleri	39
2.2.3 Burdur iline bağlı Muhacir Köyleri:	40
2.2.4 Isparta iline bağlı Muhacir Köyleri:	40
2.2.1 Denizli iline bağlı olan Muhacir Köyleri	40
2.2.1.1 Bozkurt	40
2.2.1.2 Armutalanı	42

• İçindekiler

2.2.1.3 Mecidiye (Büyük yayla).....	43
2.2.1.4 Sazköy.....	43
2.2.1.5 Hayrettin (Kuyucak yaylası).....	44
2.2.1.6 Başçeşme.....	45
2.2.1.7 Süleymanlı Köyü	45
2.2.1.8 Kovanoluk Mahallesi	46
2.2.2 Afyonkarahisar iline Bağlı Olan Muhacir Köyleri.....	47
2.2.2.1 Omuzca	47
2.2.2.2 Yarımca	48
2.2.2.3 Bozan	48
2.2.2.4 Akarca	49
2.2.2.5 Hasandede	49
2.2.2.6 Hisaralan (Kızılören yaylası).....	50
2.2.2.7 İdris (Apayaylası).....	50
2.2.2.8 Yayla (Mîri).....	51
2.2.2.9 Akyarma	52
2.2.2.10 Bilgiç.....	53
2.2.2.11 amlı.....	53
2.2.2.12 Körpeli Köyü (Yenice).....	55
2.2.2.13 Soğucak (Kumalar yaylası).....	55
2.2.2.14 Üraniye Köyü:.....	56
2.2.3 Burdur iline Bağlı Olanlar:.....	57
2.2.3.1 Başmakçı (Başmakaylası):.....	57
2.2.3.2 Ulupınar (Düldül Yaylası):.....	58
2.2.3.3 Orhanlı (Yavşanlık):.....	58
2.2.4 Isparta iline Bağlı Olanlar:	59
2.2.4.1 Yenitepe (Senir Yaylası... Halk arasında “Sini Yaylası”) 59	
2.2.4.2 Yeşilyurt (Farı yaylası):.....	60
2.2.4.3 Kavak (Kavalan):	60
2.2.4.4. Gülköy (Gencer):	61

BÖLÜM 2

BUNLAR YAŞANMIŞ	63
1. Unutulan Belge	63
2. Hayrettinköy’e Geliş	64
3. Yarım Asır Sonra	66
4. Hayrettinli Recep Ağa-Yamen Ağa.....	68
5. Misafir Düzmek	68
6. Macıroğullarının Hepsı Ustadır	69
7. Kazık Çürümedi mi?	70
8. Dondurmanın Çanağı Kırıldı	70
9. Rahvan At.....	71
10. Kızım O Adam Değil, Yıylalı	71
11. Köyde Adam mı kaldı?	72
12. Koşarak Tavşan Yakalamak	72
13. Mualla Hoca.....	73
14. Deveyi Kol Gücüyle İhtıran Adam: Koca Kadir Rahmetli.....	73
15. Sana Demedim	74
16. Bu Köye Dokunma.	75
17. Çingeneyi İmam Yapmak.....	75
18. Kaptan Ağa! Tezeklikten Haydama	76
19. Hayrettin’de Seçilmeden Muhtarlık.....	77
20. Kapuska.....	78
21. Köyün Sarhoşu Bile Böyleyse... ..	78
22. Adana’ya Göçen Hayrettinliler (Koca Ömer).....	80
23. Hayrettin’in Komşu Köyü “İdris”li Arif Ahmet Rahmetli.....	81
24. Odunun Budaklısı Ocağı Kazar (Merhum Hayrettinli Ercep Ağa’dan.)	81
25. Aşağı Mahalleye Gelip Benim Yemeğimi Yemeden Gidersiniz Ha!.....	82

• İçindekiler

26. DefneciliĐin Sonu (Adam Bizi Pisi Pisine Vuracaktı...)	83
27. Hafız Muharrem İnceler Fethi Özormancık'la...	84
28. Menderesin Adını Ağzınıza Abdestsiz Almayın!	85
29. Kılınamayan Cuma Namazı	86
1. Zülkar Hoca (Rahmetli)	86
2. Bir Kasa Lokum	86
30. Bozkurt'ta İlk Resmi Kur'an Kursu	88
31. Hatim Duası-Âmin Alayı	89
32. Dua (Dedemizin duası)	90
33. Denizli'de Cumhuriyet Döneminin İlk Hafızlık Merasimi	92
34. Denizli'de Ezanın Aslına Dönüşü (18 Yıl Sonra)	93
35. Hacı Ramazan-Başçeşmeli Hatib Hoca ve Tutlucalı Tanrıöğen Hafız Merhumlar (Fötr Şapka)	94
36. Bozkurt'ta ve Muhacirlerde Kaç-Göç	96
37. Bozkurtta ve Muhacirlerde Ramazanlar	97
38. Bozkurt ve Muhacirlerde Bayramlar. (1)	100
39. Bozkurt ve Muhacirlerde Bayramlar. (2)	102
40. Bozkurtta 1961 Yılıının İki Olayı	104
1. Olay	104
2. Olay	105
41. Hayretlinli Çanakkale Şehidi	106
42. Bavaşam Cuma Avşamı (Bu Akşam Cuma Akşamı)	107
43. Bozkurt- Hamidiyeli Haşim AĞa.	109
44. Bozkurtta Bulunan Tarihi Kur'an-ı Kerim	110
45. Deliorman'dan Hambat Ovası'na 1	111
46. Deliorman'dan Hambat Ovası'na 2	113
47. Hambat (Bozkurt) Pazarı	116
48. Bozkurtlu Nakliyeciler. (AT ARABACILARI -1)	117
49. Bozkurtlu Nakliyeciler. (AT ARABACILARI -2)	118

50. Bozkurt'un Nalıncı Dede'si Haşım Aga	120
51. Müzevirlemese Bâli	122
52. Bozkurt ve Çevre Muhacirlerinde Evlilik ve Aile Hayatı. (1)	123
53. Bozkurt ve Çevre Muhacirlerinde Evlilik ve Aile Hayatı. (2)	125
54. Bozkurt ve Çevre Muhacirlerinde Evlilik ve Aile Hayatı. (3)	127
55. Bozkurt ve Çevre Muhacirlerinde Düğünler (1)	128
56. Bozkurt ve Çevre Muhacirlerinde Düğünler (2)	129
57. Bozkurt ve Çevre Muhacirlerinde Düğünler (3)	130
58. Bozkurt ve Çevre Muhacirlerinde Düğünler (4)	131
59. Bozkurt ve Çevre Muhacirlerinde Düğünler (5)	132
60. Bozkurt ve Çevre Muhacirlerinde Düğünler (6)	138
61. Bozkurt ve Çevre Muhacirlerinde Düğünler (7)	143
62. Bozkurt Depremi Üzerine	143
63. İmam Hasan (Tunalı) (1883-1958)	145
64. Ayakkabıyı Ters Giymek (Kendi Malın Gibi Ye.)	146
65. Muhacirlerde Özel Kıyafetler	147
66. Muhacir Hayatından	148
67. Bozkurt'un İlçe Olması (Nereden ölçüyorsunuz?)	150
68. Hasandedeli Yakup Hoca (1)	152
69. Hasandedeli Yakup Hoca (2)	153
70. İbret Ki Ne İbret	153
71. Recep Ağa Kızmasın	154
72. Tuzsuz	155
73. Hafız Muharrem İnceler' den	156
74. Ahmet Çelik (Hayrettinli Koca Osman'ın Ahmet) (Tutarız tutamazsak yutarız.)	158
75. Hacı Hafız'ın imamlığı (Çingeneyi imam yapacaktı.)	158
76. Hayrettin'de Bir Bölge: Çadır Yeri	159
77. Hacı Ramazan'la Rüyada	160

- İçindekiler

78. “Fıslak” Desene Őuna	160
79. Hayrettin’li Nuri Ahmet’in Nuri	161
80. Ramazan avuŐ’un (Hacı Ramazan) Hayrettin’i Terk etmesi	162

BÖLÜM 3

ATALAR YURDU DELİORMAN ZİYARETİ

1. GÜN: (21.08.2019) arŐamba	168
2. GÜN: (22.08.2019) PerŐembe.....	172
3. GÜN: (23.08.2019) Cuma.....	175
4. GÜN: (24.08.2019) Cumartesi (1)	201
4. GÜN: (24.08.2019) Cumartesi (2)	203
5. GÜN: (25.08.2019) Pazar	204

SON SÖZ211

ÖZGEÇMİŐ.....215